

II.

MODLITBA MENAŠEOVA

Modlitba Menašeova je drobný spisek židovského původu z počátku křesťanského letopočtu. O pozdní době sepsání tohoto dílka nepřítmo svědčí jak syrský spis *Didaskalia*, pocházející z 3. stol. po Kr., tak i jeho mladší přepracování, zvané *Apoštolské konstituce*.

Ve většině řeckých rukopisů je toto dílko zařazováno za knihu žalmů, mezi tzv. Ódy, to jest hymnické písně, které vycházejí ze Starého zákona a měly své místo v bohoslužbě. Ve Vatikánském kodexu Menašeova modlitba chybí, v kodexu Alexandrijském je uvedena mezi Ódami pod č. 8 a v Rahljsově vydání *Septuaginty* pod č. 12. Podnětem k jejímu vzniku byl údaj 2Pa 33,12n.18n, podle něhož modlářství propadlý judský král Menaše (*Manasses, K*) se v 'babylónském' zajetí kajicně vyznává z hříchů a činí pokání. Bůh jeho modlitbu milostivě vyslyšel.

Neznámý autor této původně řecky psané modlitby, kryjící se jménem judského krále, chtěl patrně tímto způsobem zprávu 2Pa doplnit a současně i zdůvodnit, proč bezbožný a modlářský král Menaše dosáhl vysokého věku a zesnul v pokoji.

HOSPODINE VŠEMOHOUCÍ^a

¹ Hospodine Všemohoucí,
Bože našich otců

^a + judského krále, když byl držen v zajetí v Babylóně, V (≈ K). — Na pobyt Menašeův v Babylóně naráží i jinak nedoložená zmínka z 2Pa 33,11. Spíše byl z neznámého důvodu odvezen do Asýrie, za hák' (provlečený chřípím), jak to asyrští králové dělávali. Takové

(1) Ž 68,15 Dt 26,7 (2) Gn 2,1 : Iz 40,26 (3) Jb 38,8—11; Gn 8,2

- Abrahama, Izáka a Jákoba
i jejich spravedlivého potomstva,
2 ty jsi učinil nebe i zemi se vším, co je zdobí,
3 ty jsi spoutal moře slovem svého rozkazu,
ty jsi uzavřel propastnou tůni
a zapečetil ji svým hrozným a slavným jménem,
4 tebe se všechno děsí a chvěje se před tvou mocí,
5 neboť nelze obstát před tvou velkolepou slávou
a hněv, jímž hrozíš hříšníkům, se nedá snést.
6 Avšak nezměrné a nevystižitelné je milosrdenství, jež jsi
zaslíbil.
- 7 Neboť ty jsi Hospodin Nejvyšší,
milosrdný, shovívavý a nesmírně milostivý,
pocitující lítost nad zlem, *jež stíhá lidi.*^b
8 Ty jsi tedy, Hospodine, Bože spravedlivých,
neuložil pokání spravedlivým,
Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi,
kteří proti tobě nezhřešili,
ale uložils pokání mně hříšnému.
- 9 Vždyť jsem zhřešil nad počet *zrněk* mořského písku.
Plno je mých přestoupení, Hospodine, plno^c,
a nejsem hoden vzhlédnout a hledět na výšinu nebes
pro množství svých nepravostí.
- 10 Jsem sehnut pod mnohými železnými pouty,
takže pro své hříchy nemohu pozvednout hlavu
a není pro mne úlevy,
neboť jsem tě rozhněval k prchlivosti
a spáchal jsem, co je před tebou zlé:
^d postavil jsem ohavné modly a rozmnožil hanebnosti.
- 11 A nyní se v srdci skláním na koleno,
abych si od tebe vyprosil dobrotivost.
- zkušenosti mohly dát vzniknout tradici o jeho pokání, o němž ovšem
2Kr 21 ještě nic neví.
- ^b Vulgáta rozšiřuje text: + Ty, Hospodine, jsi ve své hojné dobroti-
vosti slíbil *možnost* pokání a odpuštění těm, kteří proti tobě zhřešili,
a z hojné své štědrosti jsi určil pokání hříšníkům ke spáse (> K).
- ^c + je mých přestoupení, V.
- ^d Vulgáta rozšiřuje text: + Nečinil jsem tvou vůli a nezachovával tvá
příkázání (> K).

(4) Sd 5,4n 1S 14,15 Ž 68,9 (5) J1 2,1 (7) Ex 34,6 Nu 14,18 Ž 86,15
103,8 145,8 J1 2,13 Jon 4,2 (9) Ž 51,5n :L 18,13 (12) v. 9 (13)
:Dt 9,26 Ž 103,9n Iz 57,16; Pl 3,55 (14) Ž 86,13 Tt 3,5 (15) Ž 89,6

- 12 Zhřešil jsem, Hospodine, zhřešil,
doznávám svá přestoupení.
- 13 Žádám tě a prosím:
Buď ke mně shovívavý, Hospodine, buď ke mně shovívavý,
nezahub mě s mými přestoupeními,
nesetrvávej navěky vůči mně ve zlobě pro *mé* zlé skutky
a neodsuzuj mě, *když jsem se octl* v hlubinách země.
Protože jsi, Hospodine, Bohem kajčnicků,
14 zjev i na mně svou dobrotivost.
Ty mě nehoďného pro své hojné milosrdenství spasíš
15 a vždy tě budu chválit za dnů svého žití,
neboť tebe opěvuje veškerá nebeská moc
a tvá je sláva navěky e. Amen.

TŘETÍ EZDRÁŠOVA

Označení knihy jako *Třetí Ezdrášova* má svůj původ v *la-
tinských biblích, kde jsou kanonické knihy Ezdráš a Nehemjáš
označovány jako 1. a 2. Ezdrášova, kdežto obě knihy nekanonické
jako 3. a 4. Ezdrášova. Naproti tomu Septuaginta (a také
V. díl kralické Šestidílký) počítají tuto knihu jako První Ezdrá-
šovu.*

*Knihá není samostatnou prací, nýbrž připomíná některé
úseky z dějin jeruzalémského chrámu. S výjimkou přidaných
oddílů 1,21n 3,1—4,63 a 5,1—6 jde především o překlad dvou
závěrečných kapitol 2. Paralipomenon (k. 1), několika částí
kanonického Ezdráše (2,1—11 = Ezd 1,1—11; 2,12—26 =
Ezd 4,7—24; 5,7—71 = Ezd 2,1—4,5; 6,1—9,36 = Ezd 5,1—
10,44) a menšího odstavce z Nehemjáše (9,37—55 = Neh 7,72—
8,13a).*

*Sled jednotlivých oddílů knihy se liší od starozákonní ka-
nonické předlohy. Mezi ně, do třetí a čtvrté kapitoly, je vložen
oddíl, v němž se popisuje, jak tři Dareiova pážata soutěží mezi*

e + věků, V K.